

Učbenik Mentor planinske skupine

Mentor planinske skupine: Učbenik – gradivo za usposabljanje mentorjev planinskih skupin. Urednika Borut Peršolja in Bojan Rotovnik. Izdala in založila Planinska zveza Slovenije, Ljubljana, 2001.

Planinska založba je pod zaporedno številko 218 izdala privlačno oblikovano knjigo, ki predstavlja »temeljno strokovno delo za planinsko usposabljanje. S sistematičnostjo in povezanostjo vsebin je, ob nazorni in preprosti pripovedi, svojevrsten prvenec v zakladnici planinske literature.« Avtorji besedil so Mira Ažman, Lili Jazbec, Milan Jazbec, Borut Peršolja in Bojan Polak, izkušeni obiskovalci gora in hkrati aktivni planinski izobraževalci. Kot predavatelji so v zadnjih petih letih samo na seminarjih z naslovom Srečno v gore podali specialna znanja za varnejše gibanje v gorskem svetu skupaj 445 udeležencem, ki v večini primerov prihajajo iz vrtcev, osnovnih in srednjih šol, dijaških domov ter ustanov za otroke in mlade s posebnimi potrebami.

Učbenik Mentor planinske skupine vključuje snov, prilagojeno program usposabljanja za pridobitev tega strokovnega naziva. Avtorji so »prevetrili«, dopolnili in didaktično nadgradili študijsko gradivo

Mentorji planinskih skupin iz leta 1998. Tako je nastalo knjižno delo, ki predstavlja prvi primer specializiranega učbenika v več kot tridesetletnem obdobju izobraževanja in usposabljanja mentorjev na področju planinske vzgoje.

V uvodnih poglavjih so zbrane vsebine, namenjene kot popotnica bodočim mentorjem. Pozornost pritegne tema »Program za delo planinskih skupin«, ki je prepletena s konkretnimi izkušnjami, katere so avtorji pridobili v delu z mladimi in za mlade. Osrednji del knjige zaznamujeta vsebinska sklopa »Znanje za varnejšo hojo« in »Gremo v gore«. V njih se bralec seznani z osebno in tehnično planinsko opremo, gibanjem v gorskem svetu, značilnostmi planinskih poti, predstavljene so temeljne informacije o orientiranju, ki so zbrane v poglavju »Razved«.

Ker na izletih in turah ne gre vedno vse po načrtih, je koristno prebrati zapise o nevarnostih v gorah, vremenoslovju, prehrani in prvi pomoči v gorah ter o Gorskimi reševalni službi, zapisano pa čim bolj upoštevati. Podrobno so predstavljeni priprava na izlet/turo, vodenje in vrednotenje opravljenega dela, ki je med pomembnejšimi nalogami mentorja planinske skupine. Vzdušje oziroma klima v planinski skupini je močan motivacijski dejavnik, ki mlade pritegne, da si kljub vedno večji ponudbi lažje dosegljivih oblik preživljanja prostega časa izberejo dejavnosti v gorski naravi. Predlogi o tem, kako takšno klimo doseči, so predstavljeni v kar nekaj izdihih. Kdor se bo odločil za organizirano vodenje planinskih izletov/tur, pa naj natančno predela poglavje o moralni in pravni odgovornosti pri vodenju.

»Spet smo doma« je pomenljiv naslov zadnjega dela učbenika, kjer je naveden obsežen izbor planinske literature. V njej bodo bralci lahko poiskali odgovore na vprašanja, katerih jim učbenik ni uspel pojasniti ali jih je morda celo odpel. Kot poseben dodatek sta v tekst uvrščena predmetnik in učni načrt programa usposabljanja za naziv mentor planinske skupine.

Strokovno oceno učbenika je zapisal mag. Franjo Krpač, eden od pobudnikov planinskega mentorstva v Sloveniji, danes pa predavatelj na Pedagoški Fakulteti. Zato je med drugim upravičeno navedel, da v učbeniku manjkajo informacije o delovanju mentorjev v šolskem sistemu, kjer se je z zadnjo prenovno bistveno izboljšal položaj izletništva, pohodništva in gornišstva v zagotovljenih in dogovorjenih programih vrtcev in šol. Žal pa večina vzgojiteljev in učiteljev za to (še) ni dovolj usposobljenih. Za dopolnitev informacij in za vsebinsko usklajitev med poglavji različnih avtorjev, v katerih se posamezne teme (npr. oprema) pojavljajo večkrat, pričakujemo, da bosta boljši že v naslednji izdaji. Zanj pa si mora izdajatelj vzeti dovolj časa! Knjiga vsekakor pomeni pomemben prispevek za planinsko literaturo in planinstvo nasploh, zato naj postane »dobrodošel sopotnik vseh, ki utirajo prve planinske poti najmlajšim in mladim, pa tudi tistim, ki so jim gore stalna učilnica življenja.«

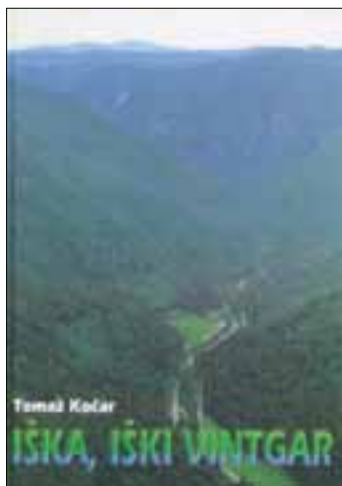
Stanislav Pinter

Prgišče domovine

Tomaž Kočar, **Iška, Iški Vintgar**. Samozaložba, Ljubljana, 2001. 192 strani.

Knjigo Tomaža Kočarja odlikuje dvojni PP: pridnost in poštenost.

O pridnosti: Knjiga je pravi rudnik informacij. Bralec se čudi, da je avtor s tako neskončno potrpežljivostjo skozi leta nabiral in urejal podatke, točno po pregovoru »Kamen na kamen palača«. Še bolj se čudi, da ta zbirka podatkov, skoraj nekakšen telegrafski slovar zgodovine in vsakršne druge podobne lga, iške in okolice, vsega javnega in naravnega, ni niti najmanj dolgočasna za branje, ravno nasprotno, pritegne z neko nevidno močjo, in to celo takega »odtujenca«, kakršen sem podpisani, to se pravi nekoga, ki je vse prej kot domačin teh krajev, nobene stvari ne pozna iz prve roke in ga kot vnaprejšnje-

ga nepoznavalca ne žene vprašanje, kako avtor komentira znane dogodke in ljudi. Skrivnost privlačnosti bo v ljubezni. Tudi ta je dvojna: ena je avtorjevo življenje, posvečeno Iški in njeni bližini – v najširšem pomenu besede, poklicno (avtor je univ. dipl. ing. gozdarstva in je kulminacijo svojega življenja, svoja najbolj plodna leta zapisal Iški), domačijsko, Fotografsko (v knjigi je skoraj 250, zvečine avtorjevih slik!), zgodovinsko; drugi sad ljubezni je zvoneča avtorjeva beseda, sočno domača, kot da je pognala naravnost iz dolenjskonotranske zemlje, obrščakovska in krpanovska, iz stavčnih kadenc pronica Krpanova intonacija, bralca zamika, da bi začel brati naglas za nekakšen igralskorecitatorski užitek.

PZS polnopravna članica Olimpijskega komiteja

Na redni skupščini Olimpijskega komiteja Slovenije, ki je bila 28. 3. 2002 v Ljubljani, je bila kot polnopravna članica sprejeta Planinska zveza Slovenije. Predstavnik PZS v predsedstvu OKS je predsednik PZS mag. Franci Ekar.

(Spomnimo se magnetoFonskega posnetka ali plošče Severjevega branja Martina Krpana z domačijsko melodijo stavkov, recimo »I, kaj bi pa še raaadi!« ali »Bi tudi ne bilo zdraaaavo!« in nešteto drugih, seveda.) Neverjetno, da taka stvarna, znanstvenoprozaična knjiga onkraj svojega objektivnega poročevalskega sloga odzvanja z nekakšnim umetniškim, domačijsko zavzetim tonom. Po drugi strani se je seveda treba spomniti, da avtor ni nikakršen začetnik, »doslej je izdal tri samostojne knjige,« beremo na spremljajoči zgibanki. Da raznih člankov posebej niti ne štejemo.

O poštenosti: Avtor piše o tem, kar mu je pri srcu. Daleč mu je skušnjava, da bi se šemil z izmišljenimi podatki in prisiljenimi čustvi, z naklonjenim ali odbojnim komentarjem, ne more pa mimo globokega sočutja do človeške stiske, do medvojne nasilne izgube dragocenih življenj, za objektivnim prikazom partizanskega in predpartizanskega obdobja Iške se razodeva globoka človeška prizadetost. Tu in tam seže celo globoko nazaj v zgodovino. Ne more mimo lepote in intimnega prišepetavanja narave (poklicno jo je neposredno dožival skozi desetletja), srce mu zaigra, če s Fotografskim aparatom »zaleze« srnjaka ali če se mu posreči ujeti poigravanje svetlobe in sence nad skritimi, močno neznanimi ali celo pozabljenimi slapovi. Intimo razodevata obe platnici: potopljenost v temno valovanje notranjskih gozdov, razsežnih kot nekakšna predpodoba brezdanjih vesoljskih globin – na pragu Ljubljane! Ltd. Ko bralec zasluti to in tako poštenost, ga knjiga več ne izpusti iz svojega nisa. Nič čudnega, da so vanj stopili tudi župan občine Brezovica, Drago Stanovnik, z »Nekaj mislimi ob izidu knjige« na samem začetku, strokovnjak Stane Peterlin s »Predgovorom« in vrsta podpornikov, ki so brez besed povedali, kaj si mislijo o renominiranih založbah, ki so dragoceno knjigo pustile na cedilu in jo prepustile samozaložništvu.

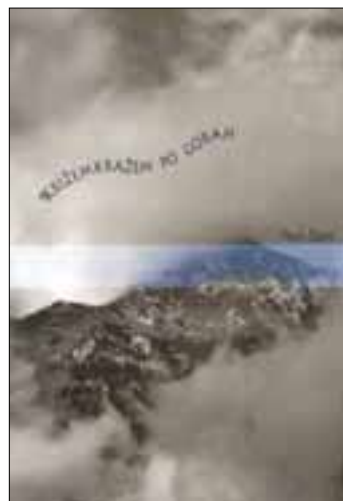
Avtor upravičeno lahko pričakuje, da bo tudi bralec s svoje

strani podlegel dvojnemu PP: da bo z zavzeto Pridnostjo prelistal knjigo in jo s priznavalno Poštenostjo uskladiščil v svojo duhovno zakladnico.

Stanko Klinar

Spomini na prehojene poti

Križemkražem po gorah, Pavle Šegula, samozaložba, Škofja Loka, 2001.

Pavleta Šegulo pozna tako rekoč vsak, ki se pogosteje srečuje z gorami, posebej v zimskem času. Mnogo let je hodil po gorah, se ukvaljal z reševanjem, plazovi, pisal poučno literaturo, slovarje ... In potem se je, kot sam pravi, zgodilo – ob delu pri slovarju. »Gre za to, da prehod z velike na razmeroma skromno telesno dejavnost, ne da bi se tega zavedali in brez naše volje, samodejno spremnja in še kako čuti organizem. ... Ko potem delo spet vprežemo k izdatnejši dejavnosti, na primer za hojo po gorah, se pokažejo vrzeli, ki se jih marsikdaj – zlasti na stara leta – ne da več premostiti ...« In Pavle Šegula je ta čas, ko ne more več tako tekat po gorah, dodobra izkoristil. Množico spominov z gora je zapisal v obsežno, preko štiristo strani